

فصل پنجم

زمین لغزش

زمین لغزش

گاه باران‌های سنگین، توده‌های رسوب و سنگ را اشباع می‌کند و آن‌ها را به سوی دشت‌ها و نقاط پایین دست و بزرگراه‌ها به ویژه در پهنه ساحلی، روان می‌سازد. سطوح بالای آب، پایه‌های نقاط مرتفع و پرتگاه‌ها را فرسوده می‌کند، در نتیجه آن‌ها در جابجایی توده‌ها که موجب تخریب خانه‌های بالای پرتگاه‌ها می‌شود، نقش مهمی دارند. تخته سنگ‌های سست و شل که به نقاط پایین دست و بزرگراه‌ها پرتاب می‌شوند نیز، جان بسیاری از افراد را به خطر می‌اندازد. رودخانه‌های سیلابی، پرتگاه‌های کنار آب، لنگرگاه‌ها، برآمدگی و خاکریزها را فرسوده می‌کنند و در نهایت موجب ریزش و یا رانش آن‌ها می‌شود. به چنین حوادثی زمین لغزش یا رانش زمین می‌گویند.

حرکت توده‌ای مواد تشکیل دهنده زمین از یک شیب به سمت پایین را زمین لغزه می‌نامند.

اقدامات قبل از وقوع زمین لغزش

- ساختمان‌ها را نزدیک شیب‌های تند، لبه‌های کوه، راه‌های آب و سیلاب یا نزدیک دره‌های فرسایشی نسازید.
- قبل از ساخت و ساز، مطالعات خاک شناسی انجام دهید.
- برای کسب اطلاعات در مورد احتمال زمین لغزش در منطقه خود می‌توانید از کارشناسان علوم زمین و متخصصان ژئوتکنیک کمک بگیرید.
- با به کار بردن این اقدامات مخاطرات خانه را به حداقل برسانید:
- برای جلوگیری از نشت گاز، لوله‌های قابل انعطاف، مناسب و مقاوم به کاربیرید.
- (تنها شرکت گاز و افراد متخصص باید در مورد نصب اقدام کنند).
- سطوح شیب دار نزدیک منزل خود را درختکاری و مشجر نمایید.
- در مناطقی که احتمال جاری شدن گل و لای وجود دارد، کانال‌ها و دیوارهای محافظی برای هدایت جریان به فضایی دور از ساختمان بسازید.
- به خاطر داشته باشید که اگر دیوارهای محافظی برای تغییر جریان ریزش سنگ‌ها ایجاد می‌کنید نباید به نحوی باشد که به خانه همسایه شما آسیبی برسد.

اقدامات حین وقوع زمین لغزش

- اگر فرصت پناه بردن به جای امنی فراهم نیست، داخل ساختمان بمانید و در کنار یا زیر میز یا مبلمان محکم پناه بگیرید.
- خارج شدن از مسیر جریان گل و لای و زمین لغزش بهترین اقدام است.
- اگر در منطقه‌ای مستعد زمین لغزه و در مسیر جریان ریزش آوار و سنگ زندگی می‌کنید در صورت امن بودن، اقدام به ترک محل نمایید. اگر در خانه ماندید در صورت امکان به طبقه دوم ساختمان بروید.
- با سازمان آتش‌نشانی منطقه خود، پلیس و سایر سازمان‌های دولتی تماس بگیرید. مسئولین و مقامات رسمی بهترین کسانی هستند که می‌توانند در خطرات احتمالی به کمک شما بیانند.
- همسایه‌هایی که در معرض خطر هستند را نیز باخبر کنید، کسانی که برای ترک

محل به کمک نیاز دارند را

دریابید.

- هنگام رانندگی بسیار مراقب باشید. دیوارهای خاکی کنار جاده بسیار در معرض لغزش زمین هستند.
- اگر نزدیک یک نهر یا کانال آب

زندگی می‌کنید مراقب هر نوع افزایش و کاهش سطح آب و نیز تغییر وضعیت آب و تبدیل آن به گل و لای باشید، چنین تغییراتی ممکن است نشانه لغزش قسمت بالای رودخانه باشد، به همین خاطر، برای حرکت سریع آماده باشید. بی‌درنگ، بدون برداشتن چیزی خود را نجات دهید.

اقدامات بعد از وقوع زمین لغزش

- برای کسب آخرین اطلاعات اضطراری به اخبار رادیو و تلویزیون گوش دهید.
- به سراغ مجروحین و افراد به دام افتاده در نزدیک محل لغزش رفته و به کمک آن‌ها بشتابید و امدادگران را به موقعیت آن‌ها راهنمایی کنید.
- به همسایه‌هایتان که نیازمند مساعدت شما هستند. بویژه افراد سالخورده، کودکان و افراد ناتوان کمک کنید.
- تأسیسات زیربنایی مثل آب، برق و غیره و نیز آسیب به جاده‌ها و خطوط راه‌آهن و.. کنترل نمایید و در صورت مشاهده هرگونه خرابی و آسیب مراتب را سریعاً به مراکز مسئول اطلاع دهید. اطلاع در مورد خطرات احتمالی باعث می‌شود هرچه سریع‌تر خطوط اصلی آب، برق و.. قطع شود، که در اینصورت از بروز خیلی از صدمات و خطرات احتمالی جلوگیری به عمل می‌آید.

- تمام بخش‌های ساختمان اعم از فونداسیون و پی، دیوارها، دودکش و زمین اطراف ساختمان را بررسی کنید. این کار باعث می‌شود که از ایمنی محدوده خود ارزیابی درستی به دست آورید.
- در زمین‌های آسیب دیده مجدداً گیاه، بوته و درخت بکارید تا هوازدگی خاک باعث از دست رفتن پوشش سطحی خاک و مستعد شدن منطقه برای سیلاب نگردد.
- با یک کارشناس ژئوتکنیک برای ارزیابی میزان خطر زمین لغزش در منطقه خود یا طراحی روش‌های مناسب برای کاهش خطر آن مشورت کنید. یک فرد آگاه و متخصص در این زمینه قادر است شما را در اتخاذ بهترین روش برای پیشگیری و یا کاهش خطر زمین لغزش بدون ایجاد مخاطرات بعدی راهنمایی کند.
- از زندگی در مناطقی که احتمال لغزش زمین در آنها هست دوری کنید. چرا که خطر بروز لغزش‌های بعدی نیز وجود دارد.